

Defter-Beyan Sisteminde Varlık Barışı Kayıt İşlemlerine İlişkin Kullanım Kılavuzu Yayınlandı

Mustafa Çolak

Vergi Danışmanı

Tarih: 20.07.2026

Kaynak: Gelir İdaresi Başkanlığının 16.07.2026 tarihli “Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 1) Kapsamında Defter-Beyan Sisteminde Defter Kayıt İşlemlerine Yönelik Kullanım Kılavuzu” duyurusu

Kısa Cevap

Gelir İdaresi Başkanlığı, Varlık Barışı kapsamında bildirilen varlıkların **Defter-Beyan Sisteminde** nasıl kaydedileceğini gösteren “**Varlık Barışı Kılavuz (Vol-2)**” adlı kullanım kılavuzunu yayımlamıştır. Kılavuz, duyurunun ekinde yer almaktadır. Kaydın hukuki dayanağı, 04.07.2026 tarihli ve 33300 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genel Tebliğin **10’uncu maddesidir**: serbest meslek kazanç defteri ile **işletme hesabı esasına** göre defter tutan mükellefler, bildirdikleri kıymetleri **defterlerinde ayrıca gösterir**; bilanço esasına göre defter tutanlar ise pasifte **özel fon hesabı** açar.

Duyurunun İçeriği

- **Tarih:** 16.07.2026.
- **Belge:** “Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 1) Kapsamında Defter-Beyan Sisteminde Defter Kayıt İşlemlerine Yönelik Kullanım Kılavuzu”.
- **Erişim:** Kılavuz, duyurunun eklerinde “**Varlık Barışı Kılavuz (Vol-2)**” adıyla yayımlanmıştır.

Duyuru metni kısadır; kayıt işlemlerinin ekran adımları kılavuzun kendisinde yer almaktadır.

Defter Kaydının Yasal Çerçevesi (Genel Tebliğ md. 10)

- **Kimin kaydetmesi zorunlu:** Bildirilen varlıkların, **213 sayılı Kanun uyarınca defter tutan mükelleflerce** kanuni defterlere kaydedilmesi zorunludur. Defter tutma zorunluluğu bulunmayan mükelleflerin bu madde kapsamında yükümlülüğü **yoktur**.

- **Şirket adına bildirim:** Yurt dışındaki varlıklar şirket adına bildirilmişse ilgili şirket, şahıslar adına bildirilmişse şahısların kendileri Madde hükümlerinden yararlanır; şirket adına bildirilen varlıkların **şirketin** kanuni defter kayıtlarına intikal ettirilmesi gerekir.
- **Bilanço esasına göre defter tutanlar:** Yasal defterlere kaydettikleri kıymetler için pasifte **özel fon hesabı** açarlar. Bu hesap **sermayenin cüz'ü** sayılır, **bildirim tarihinden itibaren iki yıl** geçmedikçe işletmeden çekilemez ve sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılamaz. İşletmenin tasfiyesi hâlinde bu tutarlar vergilendirilmez; Gelir Vergisi Kanununun 81'inci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ve 20'nci maddeleri uyarınca gerçekleşecek **devir ve bölünmelerde** de vergilendirme söz konusu olmaz.
- **Serbest meslek kazanç defteri ve işletme hesabı esası:** Bu mükellefler, bildirimde bulundukları kıymetleri **defterlerinde ayrıca gösterirler**. Bu mükellefler için özel fon hesabı açma yükümlülüğü öngörülmemiştir.
- **Dönem kazancıyla ilişkisi:** Türkiye'ye getirilen varlıklar ile gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince kanuni defterlere kaydedilen varlıklar, **dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın** işletmeye dâhil edilir; bildirim tarihinden itibaren **iki yıl geçmesi koşuluyla**, vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir.
- **Kayda esas bedel:** Türkiye'de bulunan varlıkların, banka ve aracı kurumlara **bildirildiği tarih itibarıyla** Tebliğin 9'uncu maddesindeki değerlendirme esaslarına göre belirlenen **Türk lirası karşılığı bedelleriyle** yasal defterlere kaydedilmesi gerekir; bu varlıkların elden çıkarılması hâlinde satış kazancının tespitinde bu bedel dikkate alınır.

Gelir ve Gider Uygulaması (Genel Tebliğ md. 11)

- Kanuni defter kayıtlarına alınan varlıkların sonradan **elden çıkarılmasından doğan zararlar**, gelirin veya kurum kazancının tespitinde **gider veya indirim olarak kabul edilmez**.
- Bu varlıkların elde tutulması ve elden çıkarılmasından doğan kazanç ve iratlar **genel esaslara göre** dikkate alınır.
- Bildirilen varlıklar nedeniyle ödenen vergiler **hiçbir suretle gider yazılamaz** ve başka bir vergiden mahsup edilemez.

Meslek Mensupları ve Mükellefler İçin Pratik Notlar

- **Kayda esas tutar bildirimdeki tutardır:** Türkiye'de bulunan varlıklarda kayıt, bildirim tarihindeki değerlendirme esaslarına göre belirlenen Türk lirası bedel üzerinden yapılır; banka veya aracı kuruma verilen bildirim formundaki tutar ile defter kaydının uyumlu olması gerekir.

- **İki yıl kuralının başlangıcı:** Süre **bildirim tarihinden** işlemeye başlar; kayıt tarihinden değil.
- **Defter türüne göre farklı yükümlülük:** Bilanço esasında özel fon hesabı, serbest meslek kazanç defteri ve işletme hesabı esasında ise kıymetin defterde ayrıca gösterilmesi yeterlidir. Defter-Beyan Sistemi kullanıcılarının hangi gruba girdiğini belirlemesi, doğru kaydın ön koşuludur.
- **Belge saklama:** Kayıt işlemi sonrasında oluşan sistem kaydı ile banka dekontları, işlem sonuç formları ve bildirim formunun birlikte saklanması, inceleme ve tarhiyat korumasının koşullarının ispatı bakımından önemlidir.
- **Korumanın koşulları kayıtle sınırlı değildir:** Tebliğin 12’nci maddesine göre koruma; yurt dışı varlıklarda iki ay içinde Türkiye’ye getirme, verginin süresinde ödenmesi, taahhütlere uyulması ve defter tutanlarda özel fon hesabı ile iki yıl koşulunun sağlanmasına bağlıdır.

Sık Sorulan Sorular

Kılavuz ne zaman yayımlandı?

16.07.2026 tarihli duyuru ile; ek adı “Varlık Barışı Kılavuz (Vol-2)”.

Defter kaydı kimler için zorunlu?

213 sayılı Kanun uyarınca **defter tutan** mükellefler için. Defter tutma zorunluluğu bulunmayanların bu kapsamda yükümlülüğü yoktur.

İşletme hesabı esasına göre defter tutanlar özel fon hesabı açar mı?

Hayır. Bu mükellefler ile serbest meslek kazanç defteri tutanlar, kıymetleri **defterlerinde ayrıca gösterirler**.

Kaydedilen varlık dönem kazancına girer mi?

Hayır. **Dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın** işletmeye dâhil edilir.

Varlık ne zaman işletmeden çekilebilir?

Bildirim tarihinden itibaren **iki yıl** geçmesi koşuluyla; bu durumda vergiye tabi kazancın ve dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaz.

Hangi bedelle kaydedilir?

Bildirildiği tarih itibarıyla Tebliğin 9’uncu maddesindeki değerlendirme esaslarına göre belirlenen **Türk lirası karşılığı bedelle**.

Resmî Kaynaklar

- GİB duyurusu — Defter-Beyan Sisteminde defter kayıt işlemlerine yönelik kullanım kılavuzu (16.07.2026)
- Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 1) — 04.07.2026 tarihli ve 33300 sayılı Resmî Gazete (9, 10, 11 ve 12'nci maddeler)
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (19 ve 20'nci maddeler — devir ve bölünme; geçici 19'uncu madde)
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (81'inci madde — vergilendirilmeyecek değer artışı kazançları)

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/defter-beyan-sisteminde-varlik-barisi-kayit-islemlerine-iliskin-kullanim-kilavuzu-yayimlandi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 03:33 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net